

JAK PŘIŠLI SOUČASNÍ MUŽI O CHUŤ DO ŽIVOTA?

Dnešní muže připravily o jejich mužství moderní technologie... Tak momentální stav vysvětluje americký psycholog Philip Zimbardo. Proč často nejsou dnešní muži schopni dospět, převzít zodpovědnost za svůj život nebo za život někoho jiného? Kam se vytratila jejich role dobyvatele? Kdy přišli o status hlav rodiny? A jak velkou roli v tom zdánlivém monodramatu hraje žena?

text: **Nina Vránová** / foto: **iStockPhoto**

Dny a noci sedí u počítačů a chytrých telefonů. Během krize středního věku vstanou od stolu, začnou běhat maratony a maniakálně holdovat cyklistice. Když vysvléknou těsné trikoty, stáhnou se do sebe. Starost o rodinný život i finanční stabilitu přenechávají ženám. Vyhýbají se konfliktům, potlačují své emoce a nekomunikují... Před čím vším chtějí dnešní muži utéct a co mají strach vyslovit?

Změna mužské a ženské polarity

Před sto lety zažívala společnost přelomové období. Muži a ženy tehdy měli ještě jasně vymezeny pole a role. Tehdy se věřilo, že studium se pro ženy nehodí, že by měly být doma a věnovat se dámským aktivitám. Už o pár let později začalo být ve světě vše jinak a masivní společenskou proměnu přinesla i druhá světová válka. Po ní už práce žen nebyla otázkou volby, ale zpravidla samozřejmostí i nutností.

„Během pár desítek let uspořádání společenských rolí, které fungovalo v různých obměnách po tisíciletí, vzalo od základu zasvě. Před padesáti lety už byly smíšené školy i pracovní kolektivy něčím, co jsme považovali za danost. Spolu s tím se otřásl i mnoho společenských jistot. A trend neutralizace ženských a mužských rolí se dále prohlubuje.

Nejenže dnešní ženy chodí do práce, ale současní muži zůstávají se svými potomky na rodičovské dovolené. To by před sto lety nikdo nepochopil ani neumožnil. Zatímco před sto lety se muž mohl opřít o jistoty struktur, ve kterých se má pohybovat, co je jeho role a co je role ženy, před padesáti lety se toto pevné nastavení začalo lámat,“ vysvětluje socioložka Denisa Říha Palečková. Nastala hippie éra, muži s dlouhými vlasy, květinami a mottem: Láska, ne válka. Spolu s tím, jak se muži otevírali citu a žili „tady a teď“, je přirozené, že ženy začaly přebírat větší a větší zodpovědnost ve strukturách dříve obsazených muži. Těhotnou ženu může zneklidnit, když otec dítěte neví, jak se bude zítra cítit a zda na rodinu bude chtít vydělávat. A tak spontánně přebírá kontrolu. Vstupuje do rolí, které dříve byly tradičně mužské.

„Orientací na výkon a na cíl. Disciplínou a přebíráním zodpovědnosti – často nejen za dítě, ale i za jeho otce. V tomto kontextu lze mluvit o obrácené polaritě muže a ženy,“ doplňuje odbornice.

Cherchez la femme?

Mění se nejen polarita pohlaví, ale i rodinná struktura. V době, kdy se každý druhý pár rozvádí a kdy se polovina dětí rodí svobodným matkám, jsou děti pramálo ovlivněny tradičním rodinným zázemím. Buď pendlují ve střídavé péči mezi oběma rodiči, nebo častěji žijí s matkou samoživitelkou a otce navštěvují. Jak velký vliv na chlapcův duševní i fyzický vývoj má matka a jaký otec?

„Maminka silně ovlivňuje syna právě tím, jak s ním komunikuje. Pokud je

ANKETA
Muži (o) sobě...

Jan Jiráček, mediální expert a překladatel

Současné postavení muže je složité v tom, že chybí jednoznačnější společenské zadání, co představuje sociální role MUŽ. Společnost svým členům předkládá

různými způsoby od zákonů po anekdoty představu, jak se mají „správně“ stát její součástí a co se od nich v jejich roli očekává. O tom, jak má roli muž či žena hrát, se mladý člověk dovídá z řady zdrojů: z chování rodičů, z pohádek a jiných příběhů, z filmů, televize, od vstevníků, z jednání s dalšími lidmi... Když se podíváme, co ty zdroje nabízejí dnes, zjistíme, že si vzájemně odporují. Štětává se v nich tradiční (stará) mužská role živitele (ale také vládce a ochránce) s informací, že tu roli stejně dobře – a v řadě situací lépe – zvládnou ženy a že koneckonců je to role nevhodná, protože narušuje žádoucí rovnost mezi mužskou a ženskou rolí. Jedná se o zásadní společenskou změnu: tradiční mužská a ženská role byla fakticky založena na jasné dělbě práce (například rozdělení, kdo jak zajišťuje rodinu). Technický a společenský vývoj organizace práce tohle rozdělení nepotřebuje a nabízí jiné: například to, aby většina členů pozdně moderní společnosti mohla mít vlastní příjem. Nastupující model se teprve prosazuje a kulturní produkce (od pohádek po reklamu) je za ním trochu opožděná; proto to chybějící zadání...

Marek Táborský, reportér

Najít rovnováhu v tom, po čem ženy touží, je jednoduché asi jako nalezení pramene mláde. U galantních mužů začínou časem postarat lehce drsnou složku. Vyrovnaný

chlápek, stále nad věcí, začne být zejména v obávaném týdnu emoční nestabilitou příjemný jako osina v pozadí. Muž bez zájmů je pohroma, muž se spoustou zájmů také. Ač si ženy s oblibou s kamarádkami nad vínem stýskají, že jim chybí pomocník v domácnosti, příliš „ochočený“ muž je začne zákonitě brzy nudit. I chlapi našťastí ovládají základní kurzy přetvářky, ve lži ale nevydrží dlouho,

MUŽSKÝ VZOR.

Táta má syna naučit rozdělat oheň, zatlouct hřebík, vyměnit žárovku... A může to být hrou nebo jen tak, mimoděk, případně v dílně.

laskavá, jemná, má pochopení pro synovy projevy chlapectví, pak se syn může naučit si žen vážít a může z něj vyrůst sebevědomý muž, který ženy vnímá a chce jim pomáhat. Pokud je ale maminka trestající, zakazující, příkazující, a ještě ve třiceti letech syna poučuje o tom, co si má obléci, pak mu dělá medvědí službu a může nejen poškodit jeho sebehodnocení, ale i jeho vztah k ženám obecně,“ míní psychoterapeut Milan Studnička.

Častým problémem je, že matky, které nemají podmínky a podporu ostatních, jsou často dost emotivní, své syny trestají, okřikují za naprosto běžné věci, a to chlapcům ubližuje v duševním rozvoji. Otec je pro chlapce naprosto klíčový coby vzor. „Měl by ho brát do přírody a učit ho překonávat nesnáze – koupání ve studené vodě, lezení po stromech, spaní ve spacáku na různých nepohodlných místech... Měl by mu ukazovat příklad mužských ctností jako dodržení slova, zodpovědnost za rodinu, životní nadhled, udržení mužské energie. Otec by měl synovi nastavovat hranice, být mu vzorem ve vztahu k ženám a dětem. Neměl by synovi vyčítat selhání, ale vinu za synovy chyby brát na sebe,“ popisuje dále psychoterapeut. Teorie hezká, ale jak je to v praxi?

Fatální absence vzorů

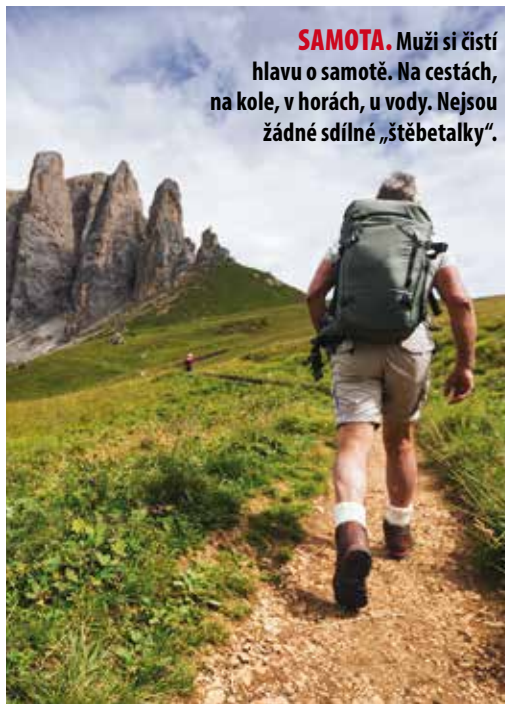
Jak vystoupit ze začarovaných kruhů hyperprotektivních matek a otců ztroskotanců, kteří nevědí, co sami se sebou, natož aby dokázali správným způsobem zatížit své syny?

„Velkým současným společenským problémem je to, že neexistují vzory, jak v rodinách, tak ve veřejné sféře. Má být vzorem pro malého chlapce filmová nebo hudební hvězda? Má to být sportovec, podnikatel nebo snad politik?! Malý chlapec nemá kde získat vzor, který je nejen úspěšný ve svém oboru, ale zároveň myslí na druhé, je vzorem ve svém lidském chování, vnímá společenské problémy doby, je angažovaný a hlavně dodržuje to, co řekne,“ naznačuje dále psychoterapeut Milan Studnička. Muži ztrácejí chuť do života, protože nic nemusejí. A tím pádem nemusejí ani za nic bojovat a překonávat se. Z jakéhokoli nepohodlí je snadné vyklouznout. Ať už je to náročný vztah, nebo náročná práce... Současná žena může vychovávat děti i bez jejich otce. S podporou státu a možností pracovat to zvládne sama. „Mnoho mužů od partnerek skutečně odchází, třeba ještě v průběhu těhotenství. A dál žijí svým mládeňským životem. Pokud platí výživné, nebývá to nad jejich možnosti. Zkrátka... Dříve samozřejmě braný tlak postarat se a zabezpečit dnes už neplatí,“ vysvětluje Denisa Říha Palečková.

Vzhůru do mužských kruhů

Co dál? V současnosti je i mnoho lidí žijících ve městech uzavřeno a odtrženo od přírody a hlavně od sebe sama. Často mají i odloučenou existenci omezenou jen na kolegy v práci a partnery. A pro řadu z nich následuje po určité době vyhoření z tohoto způsobu bytí. Následuje trochu nepřírozený „děs“. Zatímco ženy v sobě objevují na různých ezo seminářích

SAMOTA. Muži si čistí hlavu o samotě. Na cestách, na kole, v horách, u vody. Nejsou žádné sdílné „štěbetalky“.

vnitřní bohyni a mapují své vaginy, muži se chodí hledat na mužské kruhy: „Na mužských seminářích se pohybujeme v přírodě. Zažíváme pravá mužská přátelství, podporu a hlavně inspiraci od chlapů, kteří jsou podobného smýšlení. Ze stejného důvodu muži jezdí společně na kola, hrají fotbal nebo dělají bojová umění. Na mužském semináři se učíme jeden od druhého,“ říká Richard Vojík, průvodce mužskými kruhy. Na podobných akcích je údajně plno inspirace pro otázky, které si klade mnoho dnešních mladých mužů: Jaké je moje určení, kdo je to vlastně současný muž a jak se má chovat...?

Trochu ex post se lidé učí být lidmi a hrát své „housle“.

Snadno rozvazatelná pouta

Britský sociolog Zygmunt Bauman, který nazývá současnost „tekutým modernismem“, říká: „V tekuté moderním životě neexistují žádná pevná pouta, a pokud si je dočasně vytváříme, musejí být jen volná, aby se mohla za změněných okolností opět rozvázat, co nejrychleji a co nejsnáze.“ Aktuálně lidé ve světě zažívají stovky příležitostí, možností a svobod, že se nechtějí vázat. Zdráhají se trvale připoutat k jednomu místu, k jedné práci, ale i k jednomu člověku. Protože jinde by přece mohli zažít více. To, co už znají, je po určité době přestává bavit... Díky tomu je možnost nejen více poznat, ale i se o mnohé ochudit. „Poznání je širší, ovšem zůstává na povrchu. Pokud si lidé nedají sami práci, přicházejí o hloubku poznání a vnitřní transfor-

mace, které se dějí na základě toho, že neměníme okolnosti, ale sebe,“ dodává Denisa Říha Palečková. A psychoterapeut Studnička k tématu připomíná: „Ve škole se učíme počítat, psát spisovně, znát řadu letopočtů, ale neučíme se, jaké jsou rozdíly mezi muži a ženami v prožívání života. Neučíme se, jak přistupovat k dětem, jak řešit konfliktní situace. Neučíme se, jak zpracovat svůj strach, obavu, jak pracovat s krivdou, s odpuštěním.“ Existují sice výjimky, ale obecně se dá říci, že rostou generace odchované na sociálních sítích, které nemají povědomí o práci sama na sobě a skutečné hloubce vztahů. Když se k tomu připočítá absence vzorů, je výsledek rovnice jasný. „Mužský strach z žen, který se týká i strachu z oslovení žen, neschopnost vymezit si hranice ve vztahu, brzké rozchody a podobně,“ naznačí odborník.

Testosterone, kde jsi? Vrať se!

Touží muži ještě být dobyvateli, nebo jim vyhovuje pasivní postavení v akčním rádiu žen? Nebo vedle dnešních žen být dobyvatelem jednoduše nelze...?

„Ženy jsou dnes více aktivní v balení než muži, takže ti krásní a vysoce hodnocení jdou na dračku a nepotřebují dělat nic a jsou pak často líní cokoli ve vztahu měnit a často jsou sobečtí. Pak jsou tu muži, kteří nejsou tak vysoko hodnoceni – ti by sice byli pro vztah úžasní, ale nikdo je nechce,“ je tvrdé konstatování Richarda Votíka. Tihle hoši sami nemají průbojnost a schopnost okouzlit ženu svými svaly, penězi nebo mocí jako dávný

INZERCE

DO EVROPY **NA 4 DNY** **KLIKNI A LETĚ!**

V SRPNU **DO 2 000KČ**

Potřebujete letenku a chcete ji mít snadno, rychle a přesně podle svých požadavků? Určete si požadovanou cenu, zadejte časové rozmezí, počet dnů a zvolte třeba i typ cesty. Na nic nečekejte a využijte unikátní vyhledávač letenek **letenkylevne.cz** a do 5 vteřin můžete vybírat až ze 150 miliónů kombinací letů z ČR.

letenkylevne.cz

zamotají se a nakonec stejně projeví svou opravdovou tvář. Ne! Muži ženám zcela neporozumějí nikdy. Něžnějším pohlaví tak nezbyvá nic jiného než hledat opuštěné křížence, ideálně Oldřicha Nového s Bruceem Willisem.

Roman Tichý, operátor CHÚV

Na jedné straně ženy požadují, aby jim chlap pomohl do kabátu, byl gentleman, na druhé mu stejný kabát vytrhnou z ruky, že si ho zvládnou obléknout samy... Co má

chudák muž dělat, aby si nenaběhl? Řada žen – neříkám, že všechny! – přebere zodpovědnost v rodině, ve vztahu na sebe, o všem rozhodují, vše řídí, ale chtějí, aby to vypadalo, že rozhoduje chlap. To taky není lehká situace... Přiznávám, mužští utíkají od problémů, ano, nemáme je rádi, ale řadu věcí vyřešit umíme. Když nás ženské okolí nechá.

Lukáš Seidl, editor, novinář

Když jsem po sobě při návštěvě prarodičů nedávno umyl, a navíc ještě utřel hrneček, dostal jsem vynadáno: „Co blbneš, tohle chlapi nedělají, to je ženská práce,“ setřela mě

téměř osmdesátiletá babička a utěrku mi vytrhla z ruky. Existuje ale v dnešním světě něco jako skutečně ženská práce? Nebo skutečně mužská práce? Nevím. Mám pocit, že často až zaslepená honba po rovnoprávnosti dříve běžné rozdělení takových činností smazala. Možná je to dobře, možná ne. Pravda je, že nám chlapům tím kromě klasických „starostí“ o auto, rodinný blahobyt a sledování hokeje přibýly nové starosti. Žehlení, uklízení, nedejbože vaření. Nic zásadního, v mužském mozku, který – jak je známo – zvládá pouze omezené množství činností, to ale dokáže udělat slušný zmatek. Pak jsou chlapi nevrli, choulostiví, otrávení, laxní, zženštilí. A v takovém rozpoložení mohou jen těžko ženskému pohlaví imponovat. Začarovaný kruh, zdá se. Kanadský psycholog Jordan Peterson, který se krizí mužství dlouhodobě zabývá, má pro takové „chlapy“ jednoduchou radu: Vzhop se, vole! Souhlasím.

ROLE NEJSOU DÁNY? Tradiční role muže a ženy ve společnosti se zbrtily, ale nové nejsou.

macho dobyvatel. Resumé? Zůstává pak mnoho zraněných žen s dítětem, samotných mužů a pár sexy necitlivých narcisů, kteří jdou ze vztahu do vztahu a vytvářejí jedno zlomené srdce za druhým.

A k tomu ty spermie... Generace dnešních sedmdesátníků měla v produktivním věku na mililitr ejakulátu dvě stě milionů spermií. Dnes se považuje za slávyhodný úspěch, když je jich patnáct milionů. Jaký bude další vývoj? Milion a potomci pouze přes asistovanou reprodukci? Lékaři se shodují, že za mužskou neplodnost může především nevhodný životní styl, nadměrný stres a vysedávání u počítačů. Ale možná též ona zmiňovaná mužská neprůbojnost ve všech jejích podobách...

Smrti všechno začíná

Muže vytrhne z životní letargie, a alespoň na chvíli utuží jejich mužství, jen smrt. Paradox, ale fakt. „Vlastní zážitek blízký smrti nebo smrt někoho blízkého. To je impulz, kdy si muž často uvědomí, že život je krátký a pomijivý, a začne klást důraz na to důležité. Z pohledu blízkosti smrti spousta malicherných věcí bledne,“ tvrdí Vojík. Proto tolik mužů dnes jezdí rychle autem, skáče padákem, věnuje se adrenalinovým sportům. Přitahuje je odvěká síla, kterou měly minulé generace mužů. Ta ovšem pramenila z jejich odvahy, zodpovědnosti, schopnosti se rozhodovat a mít životní cíl. Vypadá to jako rouhání, ale mužnost mužům dodávaly i války. Boje o teritoria, čest...

Konec rytířů a princezen v Čechách

„Jeden z důsledků krize mužství a vlastně i ženství, o kterém moc nechceme slyšet,

je i tendence, že muži, přicházejí o koule. Současný muž musí být pozorný, aby se neprojevil moc dominantně. Aby nebyl podezříván z harašení. Aby nebyl moc agresivní a bojovný. Aby nikoho neurazil. A ženy si naopak zvykly být v jangových rolích – rozhodovat, nést zodpovědnost, mít tah na branku, analyzovat namísto prociťit...“ poznamenává Denisa Říha Palečková.

Větší jemnost mužů a větší průraznost žen nemusejí být na škodu, pokud je automaticky nepřenašejí do všech oblastí života. Mnoha partnerům ovšem toto uspořádání nedělá dobře v intimním životě. Když je žena tím, kdo vede, vydělává a rozhoduje, je velká šance, že dříve či později se se svým mužem přestane potkávat v intimním životě. Ona je více jang, on je více jin. A to ženu dříve či později unaví. Přijdou chvíle, kdy už nechce být tahounem a nést za vše zodpovědnost. „Pak se touží opřít o sílu svého muže. Intimita odumírá, protože její energie je rozhodnější a více penetrující než jeho,“ přiznává Palečková. Nabízí se kacířská otázka: Nepřehnal to ženy s emancipací? A není to nakonec i tak, že tento stav současným mužům, kteří se sice alibisticky tváří, že přišli o veškerá pole působnosti, vlastně vyhovuje?

Neoddiskutovatelným důsledkem situace ovšem je fakt, že ženy přišly o postavení princezen, protože jim ho při jejich renesančních dovednostech absolutně nikdo neuvěří. Přitom po ničem jiném než být pro muže princeznou netouží. A zatímco ony by měly ve všech směrech ubrat, muži by naopak na správných místech měli přidávat...

MOŽNÁ TVÉMU
BRÁCHOVI ŘÍKAJÍ

MAMÁNEK

TVÉ MÁMĚ KVOČNA,
DĚDOVI VIDLÁK A TY
JSI ZKRÁTKA LESBA.

KAŽDÝ V RODINĚ
MÁ NĚJAKOU NÁLEPKU.
A VŠECHNY JSOU
VÍTÁNY NA

PRAGUE
PRIDE
FESTIVAL

6-12/8 2018

PRAGUEPRIDE.CZ